

Příčinná souvislost

Příčinnou souvislost jako poměr příčiny a následku je nutno v případě působení více příčin (a z nich plynoucích následků) chápat jako zřetězení příčin a následků nejen v posloupnosti věcné, nýbrž i posloupnosti časové.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Cdo 192/2007, ze dne 26.3.2008)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně S. p. š. - T. p., zastoupené advokátem, proti žalovanému M. Ch., zastoupenému advokátem, o zaplacení 81.440,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v O. pod sp. zn. (61C) 59 C 203/95, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v O. ze dne 15. června 2006, č.j. 15 Co 407/2005-318, tak, že rozsudek Krajského soudu v O. ze dne 15. června 2006, č. j. 15 Co 407/2005-318, se zrušuje a věc se vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Rozsudkem ze dne 5. dubna 2005, č.j. (61 C) 59 C 203/95-297 (v pořadí druhým) rozhodl Okresní soud v O., že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku 81.440,- Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 14% ročně za dobu od 1. 12. 1995 do zaplacení (výrok první) a dále rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 45.140,49,- Kč a České republice na náhradě nákladů řízení částku 12.321,50,- Kč.

Soud prvního stupně vyšel ze skutkových zjištění, že účastníci uzavřeli dne 15. 2. 1994 smlouvu na dodávku a instalaci elektronické zabezpečovací signalizace reaktivní na tepelné změny („EVS-T“), včetně hlášení pohybu osoby v kontrolovaném prostoru. K předání díla došlo dne 17. 4. 1994. V objektu žalobkyně bylo instalováno ještě další zabezpečovací zařízení reagující na tříštivost skla při rozbití okenních tabulí, přičemž obě zabezpečovací zařízení byla napojena na pult centralizované ochrany Městské policie v K. V době od 23. 11. 1994 22,05 hodin do 24. 11. 1994 4,37 hodin vnikl neznámý pachatel oknem, které nebylo zajištěno kličkami proti otevření, do učebny v objektu žalobkyně a odcizil výpočetní techniku za 101.800,- Kč. Poté dne 25. 11. 1994 bylo při revizi EVS-T zjištěno, že čidla byla seřizena na minimum a měla dosah toliko 1 m. Po právní stránce soud prvního stupně dovedl, že žalovaný porušil povinnost ze smlouvy o dílo, uzavřené podle § 536 an. obchodního zákoníku (dále též „obch. zák.“), spočívající ve funkčnosti zařízení, na druhé straně porušila povinnost též žalobkyně, když druhé zabezpečovací zařízení EVS-S (dodané jiným subjektem) bylo vyřazeno z činnosti. Podíl obou zabezpečovacích zařízení soud stanovil svou úvahou tak, že na EVS-S připadá 20% podílu a na EVS-T pak 80% podílu. Žalovaný proto odpovídá za vzniklou škodu toliko do výše 81.440,- Kč a proto soud do této výše žalobě vyhověl.

K odvolání žalovaného Krajský soud v O., rozsudkem v záhlaví označeným, změnil rozsudek okresního soudu tak, že žalobu na zaplacení částky 81.440,- Kč s příslušenstvím zamítl a uložil žalobkyni zaplatit žalovanému na náhradu nákladů řízení 100.485,- Kč, České republice částku 27.833,- Kč z téhož důvodu (výrok I.) a konečně rozhodl, že žalobkyně je povinna nahradit žalovanému též náklady odvolacího řízení v částce 8.435,- Kč.

Odvolací soud provedl důkaz smlouvou z 14. 4. 1994, jakož i zápisem o odevzdání a převzetí zařízení z téhož dne a konstatoval, že okresní soud správně zjistil skutkový stav věci. Neztotožnil se však s

jeho právními závěry, především ohledně existence příčinné souvislosti mezi jednáním žalovaného a vzniklou škodou odcizením elektroniky v obecné ceně 101.800,-Kč. O vztah příčinné souvislosti jde, vznikne-li škoda následkem protiprávního úkonu škůdce, tedy je-li jeho jednání ve vzájemném poměru příčiny a následku, a tudíž je-li doloženo, že nebyť protiprávního úkonu, ke škodě by nedošlo. Je-li příčinou vzniku škody jiná skutečnost, odpovědnost za škodu nenastává. Příčinou škody může být jen ta okolnost, bez jejíž existence škodný následek nevznikl. Přitom nemusí jít o příčinu jedinou, nýbrž stačí, jde-li o jednu z příčin, která se podílí na nepříznivém následku, a to o příčinu podstatnou. Je-li příčin více, působí z časového hlediska buď souběžně nebo následně, aniž se časově překrývají. V takovém případě je pro existenci příčinné souvislosti nezbytné, aby řetězec postupně nastupujících příčin a následků byl ve vztahu ke vzniku škody natolik propojen, že již z působení prvotní příčiny lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku. Na druhé straně však řetězec příčin nezakládá příčinnou souvislost mezi jednáním škůdce a vzniklou škodou tehdy, vstupuje-li do děje jiná, na jednání škůdce nezávislá skutečnost, která je pro vznik škody rozhodující. V dané věci se podle odvolacího soudu jedná o případ přerušení příčinné souvislosti, když ze skutkových zjištění plyne, že v době od 23. 11. 1994 do 24. 11. 1994 do učebny v objektu žalobkyně vnikl neznámý pachatel oknem, které nebylo zajištěno proti otevření klíčkami, v důsledku čehož nebylo v provozu ani zařízení EZS-S. Podle názoru odvolacího soudu je nesprávné počínání žalobkyně, tj. nezavření okna, rozhodující skutečností pro vznik škody. Případné nesprávné počínání žalovaného spočívající v seřízení čidel ESZ-T na nižší citlivost je pro kolizní situaci, tj. vloupání do objektu bez překonání překážky při vyřazení bezpečnostního systému na tříštivost skla z provozu, izolovanou skutečností, která do působení příčin a následků vstoupila nezávisle. Nelze dovodit, že seřízení čidel na nižší citlivost mělo přímo vliv na vykradení objektu neznámým pachatelem a vznik škody.

Zákonné předpoklady pro vznik odpovědnosti žalovaného za škodu podle § 373 a násl. obch. zák. tedy nebyly odvolacím soudem shledány a soud proto napadený rozsudek okresního soudu podle § 220 odst. 1 občanského soudního řádu (dále též „o. s. ř.“) změnil a žalobu zamítl.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání „v celém jeho rozsahu“ a odkazuje na jeho přípustnost podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a na důvodnost podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.

Podle dovolatelky napadené rozhodnutí nesprávně vyhodnotilo skutková zjištění, k nimž dospěl soud prvního stupně, který ve věci - podle přesvědčení dovolatelky - správně rozhodl. Odvolací soud zcela pomíjí výsledky dokazování a zejména závěry znaleckého posudku.

Dovolatelka v první řadě namítá, že v řízení nebylo prokázáno, že by okna v předmětné místnosti zůstala otevřená, bylo prokázáno pouze to, že zavřená okna nebyla zajištěna klíčkou. Tím byla nedbalostí na straně dovolatelky (žalobkyně) vyřazena z činnosti tříštivá čidla, tj. vyřazen z činnosti jeden systém ochrany. Ze znaleckého dokazování však jednoznačně vyplývá, že byť nefungoval jeden systém, pak musel místnost ochránit, pokud by byl řádně seřízen, druhý systém, tj. infrapasivní čidlo.

Podle názoru dovolatelky tím, že tento závěr odvolací soud pominul, dospěl ke zcela vadnému právnímu názoru, že žalovaný za škodu, vzniklou vykradením objektu, neodpovídá. Závazek žalovaného provádět servis EZS a zajistit řádné fungování systému však nebyl splněn, když žalovaný snížil funkčnost systému na vzdálenost 1 metru. Znalec nakonec dospěl k závěru, že takto seřízené čidlo je nefunkční.

Dovolatelka má proto za to, že napadený rozsudek spočívá na nesprávném právním posouzení věci a navrhuje jeho zrušení a současně se domáhá odkladu vykonatelnosti ve smyslu § 243 o. s. ř., jinak by došlo k významnému zásahu do majetkových práv dovolatelky jako příspěvkové organizace. Pokud by odvolací soud ponechal napadený rozsudek meritorně beze změny, navrhuje dovolatelka alespoň přezkoumání rozhodnutí o nákladech řízení, zda tu vzhledem k délce soudního řízení a oprávněnosti

žalobního požadavku nejsou dány podmínky pro aplikaci § 150 o. s. ř.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání splňuje zákonem stanovené podmínky a náležitosti (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1, § 241a odst. 1 o. s. ř.), se nejprve zabýval přípustností podaného dovolání, poněvadž dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

V daném případě je dovolání přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., jelikož odvolací soud svým rozsudkem změnil rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé.

Podle § 242 odst. 3 o. s. ř. rozhodnutí odvolacího soudu lze přezkoumat jen z důvodu uplatněných v dovolání. Je-li dovolání přípustné (jak je tomu v posuzovaném případě), dovolací soud přihlédně též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny. Takové vady dovolatelka nenamítala a dovolací soud je z obsahu spisu neshledal.

Dovolatelka jako dovolací důvod uplatnila, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.) a tímto důvodem je dovolací soud vázán, včetně toho, jak jej dovolatelka obsahově vymezila svými námitkami.

Dovolatelka sice napadá též vyhodnocení výsledků dokazování (hodnocení důkazů, zvláště znaleckého posudku) a učiněných skutkových zjištění, avšak kardinální otázkou v dané věci je právní posouzení otázky příčinné souvislosti, která je jedním z předpokladů (podmínek) vzniku nároku na náhradu škody (odpovědnosti za škodu, v tomto případě podle § 373 an. obch. zák.).

Rozhodnou právní otázku příčinné souvislosti posoudil v daném případě odvolací soud nesprávně.

Příčinnou souvislost jako poměr příčiny a následku je nutno v případě působení více příčin (a z nich plynoucích následků) chápat jako zřetězení příčin a následků nejen v posloupnosti věcné, nýbrž i posloupnosti časové. „Příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním a vznikem škody existuje tehdy, vznikla-li škoda v důsledku protiprávního jednání, tedy že škoda byla nezprostředkovaným následkem protiprávnosti jakožto příčiny. Protiprávnost musí být alespoň jednou z hlavních příčin vzniku škody, nemůže být příčinou vedlejší (ke škodě by došlo i bez ní)“ (viz Obchodní zákoník s komentářem, autorský kolektiv – autor Josef Bejček, II. díl, Codex 2000, str. 224).

V daném případě prvotní příčinou vzniku škody v řetězu příčin a následků (věcně i v časové řadě) bylo nezajištění okna (oken) kličkami, takže pachatel vnikl zvenčí do místnosti, aniž se uvedl do činnosti zabezpečovací systém na tříštivost skla (EZS-S), jímž by se po rozbití skla pachatelem spustil „alarm“ na pultu centralizované ochrany. Pokud by bylo okno (okna) zajištěno kličkami, není ovšem jisté, že by pachatel sklo rozbil (i když je to nanejvýš pravděpodobné), mohl se kupř. dostat dovnitř vytlačení či vyražením rámu okna. V takovém případě však měl fungovat druhý (věcně a časově) zabezpečovací systém EZS-T, reagující na teplo a pohyb osob v místnosti, ten však byl seřízen nedostatečně resp. nefunkčně (jen na 1 m vzdálenost) a proto také na přítomnost pachatele neaktivoval „alarm“. Nefunkčnost zařízení EZS-T byla tedy druhou příčinou vzniku škody v důsledku vloupání pachatele, který – nefungoval-li první systém EZS-S – nebyl zachycen ani infrapasivním čidlem druhého systému EZS-T.

Nefunkčnost zabezpečovacího systému EZS-T se jeví v časové i věcné koincidenci příčin a následků jako závažnější, bude však nezbytné, patrně i za pomoci doplnění znaleckého posouzení, určit konkrétně a přesvědčivě poměr mezi oběma příčinami (systémy) a tím i podíl toho či onoho účastníka na vzniku škody.

Dovolací soud se tudíž neztotožnil s názorem odvolacího soudu, že na straně žalovaného došlo k

přerušeni příčinné souvislosti jeho jednání (opomenutí) se vznikem škody.

Z uvedených důvodů Nejvyšší soud napadený rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem a odst. 3 věta první cit. ustanovení o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nezbytná cesta](#)
- [Nepominutelný dědic](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)